

Warszawa, dn. 19.12.2024 r.

Główny Sąd Łowiecki

ul. Nowy Świat 35

00-029 Warszawa

Rep. GSŁ 29/24

O R Z E C Z E N I E

Główny Sąd Łowiecki w zwykłym składzie:

Przewodniczący: **SGSŁ Arkadiusz Opala**

Członkowie: **SGSŁ Tomasz Dziennik /ref./**

SGSŁ Leszek Chelstowski

Protokolant: **Sylwia Jackowska**

w obecności Z-cy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego PZŁ

Kol. Janusza Trzęsimiecha

rozpoznał sprawę Kol. [...] na skutek odwołania obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu Łowieckiego w [...] z dnia 09.09.2024 r. sygn. akt OSŁ [...] /2024, **mocą którego uznano obwinionego winnym, tego że:**

w okresie[...]. w rejonie miejscowości [...], powiat [...], wykonywał polowanie nie posiadając do tego uprawnień w postaci upoważnienia do wykonywania polowania indywidualnego, w wyniku czego wszedł w nielegalne posiadanie zwierzyny w postaci trzech lisów;

tj. o popełnienie przewinienia łowieckiego z art. 42 pkt. 8, art. 53 pkt. 4 Ustawy z dnia 13 października 1995 r., Zbiór Zasad Etyki i Tradycji Łowieckiej pkt. 1, 2, 4, 5, 8 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 listopada 2011 r.,

i za to wymierzono mu karę dyscyplinarną: zawieszenia w prawach członka PZŁ na okres 6 miesięcy. Zobowiązano obwinionego [...] do zwrotu kosztów w kwocie 1499,20 zł;

na podstawie § 58 ust. 1 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ

o r z e k ł:

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że jako podstawę prawną wymierzenia obwinionemu kary przyjmuje art. 35 b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie i art. 35 c ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1995 roku Prawo łowieckie;
2. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;
3. kosztami postępowania odwoławczego obciąża obwinionego.

/-/ Arkadiusz Opala
/-/ Tomasz Dziennik
/-/ Leszek Chelstowski

Uzasadnienie

Orzeczeniem z dnia 9 września 2024 roku, Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] uznał Kol. [...] za winnego, tego że w okresie [...] roku w rejonie miejscowości [...], powiat [...], wykonywał polowanie nie posiadając do tego uprawnień w postaci upoważnienia do wykonania polowania indywidualnego, w wyniku czego wszedł w nielegalne posiadanie zwierzyny w postaci trzech lisów czym naruszył art. 42 pkt 8 i art. 42aa pkt. 11 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie i za to na podstawie § 35 c ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie wymierzył mu karę dyscyplinarną zasadniczą zawieszenia w prawach Członka Polskiego Związku Łowieckiego na okres 6 miesięcy. Ponadto na podstawie § 71 ust. 2 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ zobowiązał obwinionego [...] do zwrotu kosztów postępowania w kwocie 1499,20 zł.

Odwołanie od powyższego orzeczenia złożył obrońca obwinionego oraz sam obwiniony.

Obrońca obwinionego w odwołaniu z dnia 29 października 2024 roku zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 7 kpk;
2. rażące naruszenie prawa do obrony;
3. błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że działanie obwinionego było celowe i nosiło cechy szczególnie naganne;

4. dowolną ocenę dowodów poprzez nie wzięcie pod uwagę wyjaśnień obwinionych co do przyczyn braku formalnego przedłużenia ważności upoważnienia do wykonywania polowania indywidulanego i wykonywania tego polowań;
5. naruszenie normy art. 339 § 3 pkt 1 kpk w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 kpk poprzez jego niezastosowanie.
6. wymierzenia kary nieadekwatnej do stopnia ewentualnego zawinienia obwinionego.

Natomiast obwiniony w odwołaniu z dnia 31 października 2024 roku zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie paragrafu 45 i 46 ust. 1 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w Polskim Związku Łowieckim poprzez rozpoznanie sprawy przez sąd, pomimo usprawiedliwionej swojej nieobecności obwinionego na rozprawie, naruszenie przy tym prawa do osobistego udziału w postępowaniu obwinionego.

Bacząc na powyższe zarzuty skarżący w pierwszej kolejności wnieśli o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienia obwinionego od zarzucanego mu przewinienia łowieckiego. Ewentualnie o uchylenie orzeczenia i skierowanie sprawy do ponownego rozpoznania. Obrońca obwinionego dodatkowo wniósł ewentualnie o umorzenie postępowania na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 kpk, a w razie nie podzielenia tego wniosku z art. 17 ust. 1 pkt 3 kpk.

Główny Sąd Łowiecki zważył, co następuje:

Odwołanie obwinionego Kol. [...] i jego obrońcy nie zasługiwało na uwzględnienie i dlatego zaskarżone orzeczenie należało utrzymać w mocy, zmieniając tylko i wyłącznie podstawę prawną wymierzenia obwinionemu kary zawieszenia w prawach Członka Polskiego Związku Łowieckiego na okres 6 miesięcy.

Na wstępie Główny Sąd Łowiecki zaznacza, iż Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] prawidłowo ocenił zebrany materiał dowodowy i wyczerpująco uzasadnił swoje stanowisko. Tok rozumowania oraz sposób wnioskowania Okręgowego Sądu Łowieckiego w [...] jest prawidłowy i zgodny ze wskazaniami wiedzy oraz doświadczenia życiowego. Sąd nie przekroczył przy tym swobodnej oceny dowodów, jak i nie popełnił uchybień tego rodzaju, które mogłyby powodować konieczność uchylenia wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. Sąd I instancje wyraźnie wskazał na jakich oparł się dowodach oraz

dlaczego dał im wiarę. Pisemne motywy orzeczenia odpowiadają wymogom formalnym, które zostały zakreślone przez obowiązujące przepisy prawa, co umożliwia kontrolę instancyjną. Wobec tego brak jest podstaw do uchylenia wyroku oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Pochylając się nad wniesionym odwołaniem przez obwinionego [...] oraz jego obrońcę, Główny Sąd Łowiecki w pierwszej kolejności dokonał analizy zarzutów, które zarzucił obwiniony oraz jego obrońca, a odnoszących się do rażącego naruszenia prawa do obrony. W ocenie Głównego Sądu Łowieckiego Okręgowy, Sąd Łowiecki w [...] nie popełnił takowych uchybień.

Obrońca obwinionego oraz sam obwiniony zarzucają Sądowi I instancji, iż z uwagi na to, że obwiniony nie brał udziału w rozprawie w dniu 9 września 2024 roku z powodu choroby, w niniejszej sprawie doszło do pozbawienia obwinionego prawa do obrony.

Należy jednak zaznaczyć, iż pierwszy termin rozprawy w sprawie za sygn. akt OSŁ [...] /2024 został wyznaczony przez Okręgowy Sąd Łowiecki w Ostrowie na dzień [...]. Obwiniony [...] wysłał w ten czas zwolnienie lekarskie datowane na dzień [...] roku. Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] uznał ww. zwolnienie lekarskie jako wniosek o odroczenie rozprawy i wyznaczył nowy termin rozprawy na dzień [...] roku godz[...]. Następnie pismem z dnia 9 września 2024 roku obwiniony ponownie przesłał do Okręgowego Sądu Łowieckiego w Ostrowie zwolnienie lekarskie z dnia [...] oraz z wnioskiem o odroczenie rozprawy na inny termin.

Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] na rozprawie w dniu [...] roku wydał słuszne w ocenie Głównego Sądu Łowieckiego postanowienie nieuwzględniające wniosku obwinionego o odroczenie rozprawy z przyczyn zdrowotnych.

W ocenie Głównego Sądu Łowieckiego uchylenie się przez obwinionego od udziału w rozprawie nie może prowadzić do nadużycia prawa i skutkować przewlekłością postępowania. Akceptacja takiego postępowania doprowadziłaby do sytuacji, w której to nie Sąd, ale obwiniony decydowałby o przebiegu rozprawy, sprzecznie ze swymi powinnościami oraz prawami innych uczestników postępowania. Stąd też niezbędne jest zapobieganie takim stanom. W tym miejscu Główny Sąd Łowiecki ponownie zaznacza, iż art. 35s ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo Łowieckie stanowi, iż w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego.

Ustawodawca w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego formalizuje usprawiedliwienie niestawiennictwa z powodu choroby oskarżonych. W tej sytuacji wymaga przedstawienia zaświadczenia potwierdzającego niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie, wystawionego przez lekarza sądowego (art. 117 § 2a k.p.k.).

Lekarzem sądowym jest lekarz, z którym prezes sądu okręgowego zawarł umowę o wykonywanie czynności lekarza sądowego. Lekarz sądowy wystawia zaświadczenia potwierdzające zdolność albo niezdolność do stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu uprawnionego uczestników postępowania z powodu choroby na obszarze właściwości danego sądu okręgowego. Lekarz ten wystawia zaświadczenie po uprzednim osobistym zbadaniu uczestnika postępowania i po zapoznaniu się z dostępną dokumentacją medyczną (art. 11 wyżej cyt. ustawy). Właściwy do wystawienia zaświadczenia jest lekarz sądowy objęty wykazem lekarzy sądowych dla obszaru danego sądu okręgowego, właściwego dla miejsca pobytu uczestnika postępowania (art. 12 ust. 2 wyżej cyt. ustawy). Jeżeli stan zdrowia uczestnika postępowania uniemożliwia stawienie się na badanie, lekarz sądowy przeprowadza badanie i wydaje zaświadczenie w miejscu pobytu tej osoby (art. 12 ust. 3 wyżej cyt. ustawy).

Usprawiedliwienia niestawiennictwa na wezwanie sądu, uzasadnionego chorobą, można dokonać jedynie zaświadczeniem lekarza sądowego, a nie dowolnego lekarza. Lekarz sądowy zaświadcza bowiem nie tylko stan zdrowia osoby wezwanej, ale i ocenia, czy stwierdzone schorzenie rzeczywiście uniemożliwia stawiennictwo bez naruszenia prawa do ochrony zdrowia. Inni lekarze do takiej oceny nie są uprawnieni, ani sąd nie ma powodu pokładać w nich niezbędnego zaufania. Poza tym, żaden pogląd lekarza (np. co do niestawiennictwa czy co do przesłuchiwania osoby chorej) nie ma waloru decyzji wiążącej organy procesowe. Jest to jedynie przesłanka decyzji tych organów (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2008 r., sygn. V KK 324/08, OSNwSK 2008, nr 1, poz. 2696; LEX nr 567171).

Zaświadczenie lekarskie, którym osoba uprawniona usprawiedliwia swoje niestawiennictwo, musi wskazywać na niemożność stawienia się w określonej dacie na wezwanie lub zawiadomienie, co nie jest równoznaczne z przedstawieniem zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego niezdolność do pracy (czy jego kserokopii). Takie zaświadczenie nie spełnia wymogów przewidzianych w art. 117 § 2a k.p.k., gdyż niezdolność do pracy nie zawsze pociąga za sobą niemożność stawienia się w sądzie. W szczególności druki L-4 mogą jedynie – na potrzeby ZUS – świadczyć o niezdolności oskarżonego do pracy i w żadnym

wypadku nie usprawiedliwiają zaniechania obowiązku uczestnictwa w wyznaczonych czynnościach sądowych (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 sierpnia 2006 r., sygn. SDI 13/06, LEX nr 471770).

Nadto, zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy, nawet z zaleceniem „chory powinien leżeć”, nie jest równoznaczne ze stwierdzeniem niemożności stawienia się w sądzie z powodu choroby. Jest faktem notoryjnym, że zalecenie takie wydawane jest także osobom, których stan zdrowia nie wyklucza pewnej okresowej aktywności – także w postaci uczestnictwa w czynności procesowej. Tak więc samo przedłożenie formalnego zaświadczenia o niezdolności do pracy nie powoduje jeszcze uzasadnionego przypuszczenia, że niestawiennictwo wynikało z „innych wyjątkowych przyczyn” w rozumieniu art. 117 § 2 k.p.k., a w szczególności nie oznacza, że usprawiedliwiono nieobecność w trybie art. 117 § 2a k.p.k. (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., sygn. III KK 472/07, LEX nr 435381).

Reasumując, nie może wywołać skutków procesowych dokumentacja dotycząca stanu zdrowia oskarżonego, która nie odpowiada wymaganiom wynikającym z art. 117 § 2a k.p.k.. Nie każde bowiem badanie lekarskie, choroba, a nawet hospitalizacja, uzasadniają usprawiedliwienie niestawiennictwa na rozprawę (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17 listopada 1993 r., sygn. II AKz 318/93, KZS 1993, nr 11, poz. 20; LEX nr 27941).

Biorąc powyższe pod uwagę w niniejszej sprawie nie ma mowy o naruszeniu prawa do obrony obwinionego [...] przez Sąd I instancji. Postanowienie o nieuwzględnieniu przez Sąd I instancji wniosku o odroczenie rozprawy, tak jak Główny Sąd Łowiecki wskazał powyżej było słuszne, bacząc na treść art. 117 § 2a k.p.k. Na marginesie należy dodać, iż Sąd I instancji na pierwszy wniosek o odroczenie rozprawy obwinionego przychylił się i wyznaczył nowy termin rozprawy. Ponadto zwolnienie lekarskie na które powołuje się obwiniony oraz jego obrońca zostało wystawione 3 dni przed terminem rozprawy, nic nie stało na przeszkodzie, aby obwiniony uzyskał dokument o którym mowa w art. 117 § 2a k.p.k.

Przechodząc do kolejnego zarzutu, tj. błędu w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że działanie obwinionego było celowe i nosiło cechy naganności oraz naruszenia swobodnej oceny dowodów, wyrażonej w art. 7 k.p.k. Główny Sąd Łowiecki zaznacza, iż skarżący prowadzi w odwołaniu wyłącznie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Okręgowego Sądu Łowieckiego w [...].

Tak jak już wspomniano powyżej, w ocenie Głównego Sądu Łowieckiego stan faktyczny przedmiotowej sprawy nie budzi najmniejszych wątpliwości. Ponadto stan faktyczny przyjęty przez Sąd I Instancji zasługuje na aprobatę. Ocena materiału dowodowego dokonana przez Okręgowy Sąd Łowiecki została dokonana z pełnym uwzględnieniem zasad obiektywizmu oraz swobodnej oceny dowodów zebranych w sprawie. Zdaniem Głównego Sądu Łowieckiego jest to ocena wszechstronna, bezstronna, nie naruszająca granic swobodnej oceny dowodów, a także zgodna z zasadami doświadczenia życiowego. Jak słusznie wskazał Okręgowy Sąd Łowiecki w [...] niezależnie od wyjaśnień obwinionego i tła w jakim doszło do złożenia zawiadomienia, tj. konfliktu wewnątrz Koła Łowieckiego [...] to kluczowym dowodem w sprawie który nie został podważony przez obwinionego, jest prawomocny wyrok z dnia [...]. wydany przez Sąd Rejonowy w [...], w sprawie o sygn. [...], na mocy którego warunkowo umorzono postępowanie przeciwko [...]. Wyrok warunkowo umarzający postępowanie nie jest wyrokiem skazującym (por. postanowienie SN z 17.05.2000 r., I KZP 7/00, OSNKW 2000/5- 6, poz. 51), ale jest wyrokiem rozstrzygającym kwestię odpowiedzialności karnej sprawcy (tak zarówno w kwestii jego zawinienia, społecznej szkodliwości czynu, jak i w kwestiach pozostałych, o których mowa w art. 53 § 1 i 2 k.k.). Wobec tego wyrok warunkowo umarzający postępowanie stwierdza popełnienie przez daną osobę zarzucanego jej przestępstwa (tak wyrok WSA w Białymstoku z 22.05.2019 r., 1 SA/Bk 142/19, LEX nr 2680186). Dane o osobach, przeciwko którym prawomocnie warunkowo umorzono postępowanie karne w sprawach o przestępstwa, gromadzi się w Krajowym Rejestrze Karnym (art. 1 ust. 2 pkt 2 ustawy z 24.05.2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, Dz.U. z 2023 r. poz. 159). P. Kozłowska-Kalisz [w:] Kodeks karny. Komentarz aktualizowany, red. M. Mozgawa, LEX/el. 2024, art. 66. Zatem nie sposób kwestionować ustaleń poczynionych przez Sąd powszechny i w aktualnym stanie polemizować, że [...] nie dopuścił się czynów dopisanych w przepisach karnych, tj. art. 53 ust. 4 i 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie.

Przechodząc do zarzutu obrońcy obwinionego, tj. naruszenia normy art. 339 § 3 pkt. 1 k.p.k.

w zw. z art. 17 § 1 pkt. 3 k.p.k. Główny Sąd Łowiecki zaznacza, iż zarzut ten jest całkowicie bezzasadny. Również zdecydowanie nietrafnym w ocenie Głównego Sądu Łowieckiego jest zarzut wymierzenia obwinionemu kary nieadekwatnej do stopnia ewentualnego zawinienia obwinionego.

Zdaniem Głównego Sądu Łowieckiego dokonana przez Sąd I instancji analiza okoliczności obciążających i łagodzących była prawidłowa. Wbrew twierdzeniom obwinionego jego zachowanie cechowało się znacznym stopniem społecznej szkodliwości. Kolejną okolicznością, na którą należy zwrócić uwagę jest fakt, że jednym zachowaniem obwiniony złamał kilka, wynikających z przepisów zakazów. W ocenie Głównego Sądu Łowieckiego zaistniałe zdarzenie i tłumaczenie obwinionego niestety świadczy o braku zrozumienia swoich przewinień łowieckich. Z uzasadnienia odwołania wynika zdaniem Głównego Sądu Łowieckiego, że wręcz bagatelizuje on całe zdarzenie.

Na koniec Główny Sąd Łowiecki podkreśla, że wymierzona obwinionemu kara zasadnicza spełni również cele prewencji tzw. ogólnej. Zdaniem Głównego Sądu łowieckiego wymierzenie obwinionemu niższej kary dałoby negatywny przykład innym myśliwym, czyniłoby bezprzedmiotowym wymaganie obowiązków ewidencji pozyskanej zwierzyny i dałoby podstawy do formułowania negatywnych ocen wobec myśliwych przez społeczeństwo.

Wobec powyższego orzeczona wobec obwinionego kara przez Okręgowy Sąd Łowiecki w Ostrołęce jest adekwatna do stopnia winy obwinionego oraz charakteru popełnionego przewinienia łowieckiego, jak również uwzględnia jego stopień społecznej szkodliwości.

Główny Sąd Łowiecki wyłącznie skorygował podstawę prawną wymierzenia obwinionemu kary, poprzez wskazanie prawidłowego przepisu ustawy Prawo łowieckie. Jest to rozstrzygnięcie wyłącznie formalne nie działające na niekorzyść obwinionego.

W pozostałym zakresie Główny Sąd Łowiecki utrzymał zaskarżone orzeczenie w mocy.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego wydano na podstawie art. 35p ust. 2 ustawy Prawo łowieckie.

/-/ Arkadiusz Opala
/-/ Tomasz Dziennik
/-/ Leszek Chelstowski